

Brandejs, Jan, *Idea státu a císařská vláda v byzantském
a západním císařství v 9. - 11. století*

Diplomová práce, FFUK, Ústav světových dějin, 2014, s. 70

Jan Brandejs si pro svoji diplomovou práci vybral téma, které rozhodně nenabízelo jednoduchý způsob zpracování, a to z několika důvodů. Jednak si stanovil úkol, který vyžadoval, aby se jeho řešitel pohyboval v teoretické rovině a z konkrétního historického dění vyvozoval teoretické závěry, jednak si předsevzal, že bude postupovat především komparativní metodou a že srovná politický a správní systém, který se vytvořil v byzantském prostředí s územ západního císařství (konkrétně otázku nástupnictví a legitimacy panovníků, výkon panovnické moci a správy země a ideu státu). To vše samozřejmě vyžadovalo rozsáhlé znalosti vnitropolitického vývoje byzantské říše i východofranské, respektive římské říše ve sledovaném období. Diplomant si tak stavil nelehký úkol, který navíc nebylo snadné zpracovat během pouhého jednoho roku

Brandejs se seznámil s opravdu rozsáhlým komplexem odborné literatury, a to nejen s monografiemi, ale také s odbornými studiemi, k čemuž využil semestrálního pobytu na univerzitě v Kostnici, nicméně toto studium přispělo především k jeho seznámení se s faktickými poměry v obou říších a k jejich teoretickému zhodnocení, nikoliv k jejich komparaci, neboť historiografie je v tomto směru poněkud skoupá. Srovnávání obou fenoménů tak zůstalo především diplomantovým úkolem.

Autor, který se velmi dobře orientuje v byzantských dějinách a zná také sledovanou problematiku vládnutí středověkých císařů a jevů, které s tím souvisejí, nepochybně zvládl svůj diplomový úkol na solidní úrovni, a to nejen po stránce odborné, ale také formální, stylistické a jazykové, a předvedl, že umí pracovat jak s historickými prameny, tak s rozmanitou odbornou literaturou. To platí především o těch pasážích jeho práce, kde popisuje, rozebírá a hodnotí jevy a události, které podle jeho názoru charakterizují situaci nejvýstižněji. Tady bych pouze poznamenala, že tu postrádám kritické hodnocení názorů a hypotéz jednotlivých autorů, které tak skvěle předvedl ve své bakalářské práci.

Trochu problematické jsou ty části textu, kde se Brandejs snaží o komparativní přístup, který si zřejmě ještě neosvojil do té míry jako analyticko-kritickou metodu. Jeho srovnávání, respektive výběr fenoménů ke komparaci, tak může někdy působit poněkud násilně stejně jako snaha najít shodné prvky nebo prokázat vliv byzantských zvyklostí ve východofranském prostředí (například otázka primogenitury a zrození z královského lože či z purpuru). V tomto případě nese Brandejsova práce bohužel známky spěchu a nedostatku času, které provázely její dokončování, kdy autor již

nestihl tyto otázky dostatečně promyslet a dořešit. Věřím však, že Brandejš je schopen tu část textu, která se zabývá komparací, zpracovat precizněji a měl by to také udělat, pokud by se s upravenou a rozšířenou diplomovou prací chtěl ucházet o titul PhDr.

Nicméně předložená diplomová práce Jana Brandejše má velmi solidní úroveň a odpovídá požadavkům kladeným na tento typ kvalifikační práce. Proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat na základě obhajoby známkou *velmi dobře - výborně*.

Praha, 29. srpna 2014

doc. PhDr. Dana Picková, CSc.